

Indsamling og sortering af tekstiler fra Rødovre Kommune – erfaringer fra efteråret 2020

Trasborg er en dansk virksomhed, hvis forretning er baseret på indsamling, sortering og afsætning af genbrustekstiler. Virksomheden indsamler 7- 8.000 ton genbrugstekstiler om året. Omkring 1.000 tons af de indsamlede tekstiler sorteres i produktionen i Taastrup og eksporteres herefter som sorteret genbrugstekstil. Den resterende del af mængderne eksporteres direkte som usorteret "original" til udvalgte samarbejdspartnere.

Side om side med deres forretning for håndtering af genbrugstøj har Trasborg gennem de senere år valgt at indgå i en række samarbejder med kommuner og affaldsselskaber omkring håndtering af tekstiler fra kommunale ordninger, herunder fra genbrugspladser, beholdere i det offentlige rum og husstandsindsamlinger. Fra disse ordninger har Trasborg håndteret genbrugstekstilerne, men også den øvrige mængde tekstil, som ikke er egnet til direkte genbrug. Med denne type af samarbejder ønsker Trasborg gennem dialog og samarbejde at være med til at skabe ny viden og erfaringer, der kan være skridt på vejen mod, at kommunerne kan efterleve det kommende krav om separat indsamling af tekstiler.

I efteråret 2020 introducerede Rødovre Kommune husstandsindsamling af fraktionen "Tøj og sko", som er organiseret i samarbejde med kommunens affaldsselskab Vestforbrænding og Trاسبorg. Med udgangspunkt i den første periode på fire måneder (fra 1. september til 31. december) skal dette notat kort gøre rede for metoden og resultaterne.

Metode

Indsamling

Siden september 2020 har Rødovre Kommune tilbudt kommunens borgere husstandsnær indsamling af fraktionen "tøj og sko". For villaer og rækkehuse er ordningen etableret som et tillæg til den i forvejen eksisterende henteordning for storskrald, der indsamles hver 14. dag. Med den nye indsamling er det blevet muligt at stille en affaldssæk med tøj og sko ud på fortovet sammen med det øvrige storskrald. Til denne ordning skal borgerne anvende en klar plastpose, som er blevet husstandsomdelt af Kommunen. Poserne er af en kraftig kvalitet (53 my) og har påtrykt piktogrammet for tøj og sko. Af hensyn til renovatørens arbejdsmiljø har poserne en størrelse, så de maksimalt kan fyldes med en vægt på ti kilo. Efter indsamlingen kører kommunens renovatør poserne med tøj og sko til den kommunale genbrugsplads, hvor de samles i bure. Fra genbrugspladsen bliver poserne afhentet af Trاسبorgs chauffører og transporteret til Trاسبorgs sorteringsanlæg i Høje Taastrup.

For etageboligerne er der blevet opstillet særskilte indsamlingsbeholdere ved, eller i nærheden af, boligblokkene. Beholderne er kommunens egne, men bliver tømt af Trاسبorg efter behov. Hen over opstartsperioden blev der i alt opsat 29 beholdere: ti i slutningen af september, ni i slutningen af oktober samt ni i midten af december. I tillæg blev der i december også opsat en enkelt beholder ved en skole. Efter tømning bliver alle tekstilerne transporteret direkte til Trاسبorgs sorteringsanlæg.

Sortering

Ved ankomst til Trاسبorgs sorteringsanlæg bliver de indsamlede poser åbnet og tømt manuelt i to parallelle strømme (villaer og rækkehuse/etageboliger), hvorefter hver af de to strømme håndsorteres i tre forskellige kategorier: genbrugeligt, genanvendeligt og affald. De enkelte bunker bliver herefter vejret og resultaterne bliver registreret i et Excel-ark. Fordelingen mellem de tre fraktioner kan ses i figurerne, som er præsenteret på side 4 samt i Bilag 1.

Afsætning

Efter denne sortering og registrering pakker Trاسبorg det genbrugsegnete tekstil i mindre paller, hvorefter det eksporteres til deres udenlandske samarbejdspartnere. I øjeblikket samarbejder Trاسبorg med partnere i Slovakiet, Bulgarien og Polen, der modtager og fin-sorterer tekstilerne og som herefter afsætter tekstilerne til verdensmarkeder i bl.a. Europa, Afrika og Asien. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt for Trاسبorg at indhente data for, præcis hvor de danske tekstiler (ej heller tekstilerne fra Rødovre, for den sags skyld) ender, idet tekstilerne bliver blandet med mængder fra øvrige indsamlingspunkter over hele Europa, når de når den enkelte sorteringscentral. Trاسبorg kan efterspørge data for, hvortil en samarbejdspartner generelt eksporterer, men altså ikke præcis, hvor de danske mængder ender. Trاسبorg arbejder løbende på at forbedre og forfine aftalerne med deres partnere således, at denne type af informationer på sigt kan blive standard.

Den del af de tekstiler, som er blevet indsamlet i Rødovre og som er vurderet til at være genanvendelig afhentes af Vestforbrænding selv, mens affaldsfraktionen bliver behandlet som industriaffald på Vestforbrændings forbrændingsanlæg.

I Rødovre-ordningen håndterer Trاسبorg således indsamling, transport og sortering af tekstilerne og leverer data for ydelserne (indsamlede mængder samt en vurdering af kvaliteten fordelt på tre kategorier), mens kommunens affaldsselskab er ansvarlig for at håndtere det ikke-genbrugsegnete tekstil (dvs. både det genanvendelige samt affaldet) efter sorteringen. I forhold til de genanvendelige mængder er Vestforbrænding i øjeblikket i gang med at afprøve forskellige muligheder og samarbejder, der skal lede til reel afsætning af det genanvendelige tekstil, men man erkender også, at det på nuværende tidspunkt stadig er rigtig svært at finde gode afsætningskanaler til mængderne. Samtlige mængder er derfor pt opmagasineret.

Sorteringsvejledning til borgerne

I forbindelse med introduktionen af den nye ordning modtog borgerne følgende sorteringsvejledning for fraktionen "Tøj og sko":

Ja tak:

- Tøj
- Sko og støvler
- Duge
- Tæpper
- Sengelinned
- Rene klude

Nej tak:

- Puder og dyner
- Regntøj (PVC)
- Gummistøvler (PVC)

Af det uddelte kommunikationsmateriale fremgår det, at der er fokus på det genbrugsegnete tøj og sko, men det påpeges også, at ikke-genbrugsegnet tøj og sko accepteres i indsamlingen (se den fulde vejledning i Bilag 2).

Resultater

Mængder

Rødovre kommune består af omtrent 7.000 en-familieboliger (villaer og rækkehuse) samt 10.000 etageboliger. I nedenstående skema ses de mængder, der er registreret indsamlet for perioden 1. september til 31. december. Første indsamling var i begyndelsen af oktober – 14 dage efter opstilling af de første indsamlingsbeholdere:

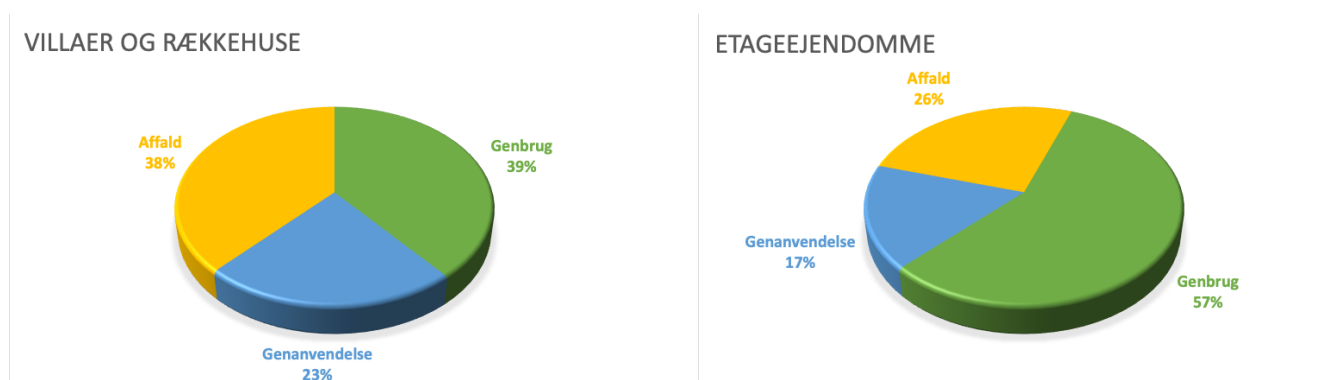
	Antal tømninger i perioden	Indsamlede mængder i alt (kg)
Enfamilieboliger	7	10.270
Etageejendomme	4	4.923

I dataene ses det, at storskraldsløsningen indbringer væsentligt større mængder per bolig. Det har dog ikke været muligt at tage højde for antal beboere i hhv. villaer, rækkehuse og etageboliger og derfor heller ikke at vurdere den egentlige forskel per borger. Samtidig bør det understreges, at udrulningen af beholdere til etageboligerne foregik løbende og at den er fortsat efter den beskrevne periodes afslutning, hvilket også kan give en skævvridning i dataene. Endelig skal det påpeges, at der er en væsentlig risiko for, at disse mængder ikke er repræsentative for, hvordan indsamlingen vil se ud fremover. Dels fordi det er almindeligt at opleve ujævne data når en ny indsamlingsordning etableres (pulterkammeret tømmes/det tager tid førend borgeren opdager at ordningen eksisterer) og dels idet man generelt inden for branchen har oplevet meget svingende mængder både under og efter (delvise) nedlukninger af samfundet grundet COVID-19 pandemien.

Kvaliteter

I det følgende ses Trاسبorgs opgørelse over kvaliteten af det indsamlede materiale fra Rødovre for hhv. etageejendommene og for villaer og rækkehuse:

Figur 1: Kvalitetssammensætning af de indsamlede tekstiler fra Rødovre (september-december 2020)

Figurerne viser et gennemsnit for de indsamlede mængder. Som det ses, er kvaliteten generelt bedre i indsamlingen fra etageejendommene end fra villaer og rækkehuse, idet disse mængder indeholder mere genbrug og mindre affald. En mulig forklaring herpå kan ifølge Trاسبorg være, at borgerne betragter de to løsninger forskelligt til trods for, at begge ordninger er baseret på samme vejledning og kommunikation til borgerne. Det kan måske skyldes, at det at sætte en pose til storskrald i højere grad forbindes med en affaldsordning, mens det at bringe en pose til en indsamlingsbeholder, som i udseende ligner de traditionelle genbrugsordninger, i højere grad kan forveksles med en sådan. Er dette tilfældet vil det også være sandsynligt, at større dele af de tekstiler fra villaer og rækkehuse, som ellers ville være endt i restaffaldet (eller i storskrald) og som borgeren altså hidtil har betragtet som affald, nu bliver flyttet over til tekstilindsamlingen end det vil være tilfældet fra etageejendommene. Dette kunne samtidig også være (en del af) forklaringen på, hvorfor der afleveres større mængder fra villaer og rækkehuse frem for fra etageboliger (se dog også andre usikkerheder, som er forbundet med mængderne, beskrevet ovenfor).

Trasborg påpeger også, at selve håndteringen af de to ordninger også kan formodes at have en betydning for kvaliteten, idet tekstilerne er bedre beskyttet mod fugt og regn i beholderløsningen end i storskraldsløsningen. Når tekstiler sættes ud til storskrald (ofte aftenen forud for indsamling) er der risiko for, at poserne står udenfor længe, inden de bliver samlet ind og at indholdet dermed kan nå at blive beskadiget.

Det dog ikke muligt at drage endelige konklusioner på baggrund af det eksisterende datagrundlag, hvorfor ovenstående blot skal betragtes som mulige forklaringer.

Fin-sortering og afsætning

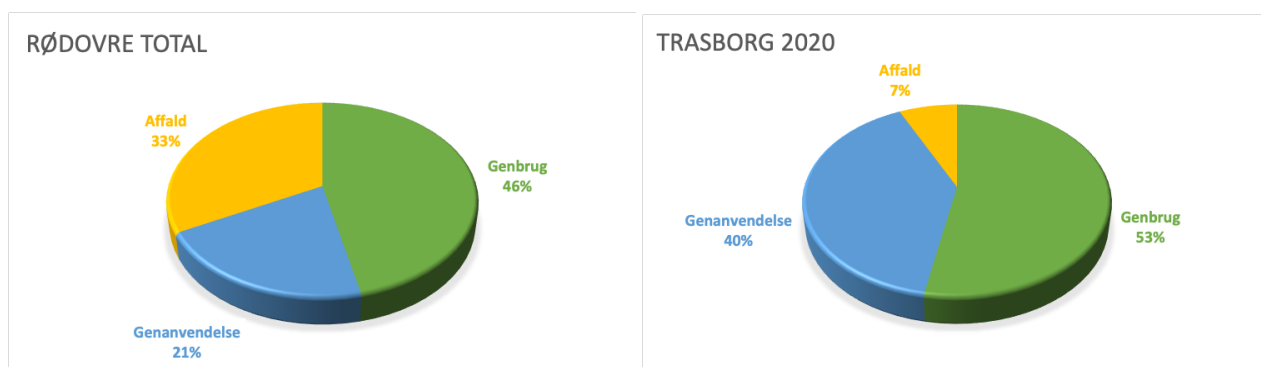
Som et led i Trasborgs almindelige forretning udfører virksomhedens sorteringschef løbende fin-sortering af stikprøver på 110 kg. Ifølge en sådan stikprøve af det indsamlede tekstil fra Rødovre er det Trasborgs vurdering, at fraktionen er af en relativt dårlig kvalitet. Bare 3% er blevet vurderet egnet til gensalg i en dansk kontekst (det såkaldte butiks-tøj), mens det øvrige genbrugstøj udelukkende vurderes egnet til gensalg på udenlandske, ikke-europæiske lav-værdimarkeder som eksempelvis i Afrika eller Pakistan. Trasborg har derfor sværere ved at afsætte de kommunalt indsamlede tekstiler til deres vanlige samarbejdspartnere (der som nævnt ovenfor ligger i Slovakiet, Bulgarien og Polen) end de mængder som virksomheden indsamler gennem deres egen genbrugsordning. Det betyder også, at der med de nye indsamlingsordninger kan blive behov for at supplere med nye aftaler for afsætning eller endda helt nye afsætningskanaler, som er gearret til denne type indsamling.

Tidligere har Trasborg selv afsat lav-kvalitetstekstiler direkte til samarbejdspartnere i Pakistan og Indien, men virksomheden arbejder nu aktivt på at finde alternative samarbejdspartnere for disse mængder inden for Europas grænser, om end det stadig er svært at finde tilfredsstillende løsninger.

Sammenligning med den øvrige forretning

Sammenligner man det kommunalt indsamlede tekstil fra Rødovre med de tekstiler, som Trasborg i øvrigt indsamler på tværs af virksomhedens aktiviteter (hvoraf langt størstedelen fortsat stammer fra virksomhedens egen genbrugsindsamling), bliver det også tydeligt, at kvaliteten i de kommunalt indsamlede mængder er væsentligt dårligere:

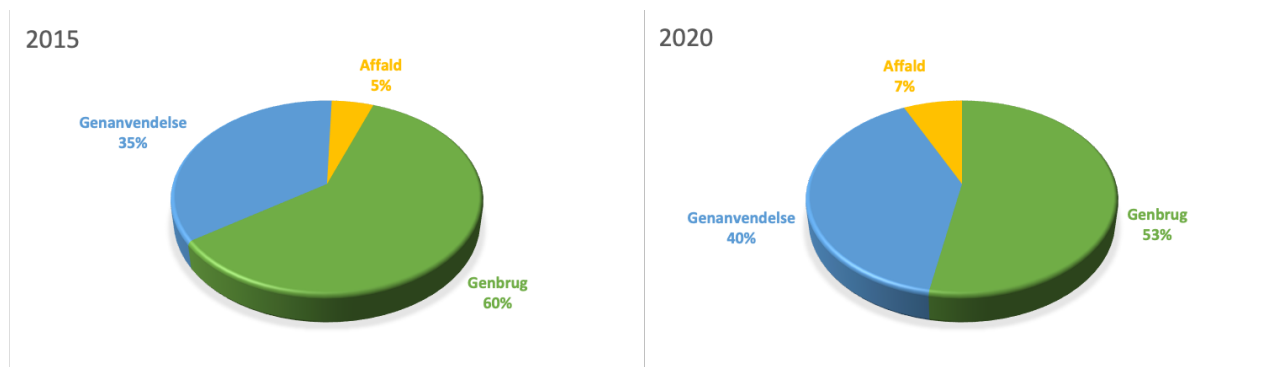
Figur 2: Kvalitetssammensætning for tekstiler indsamlet i Rødovre efteråret 2020 sammenlignet med Trasborgs samlede indsamlingsdata for 2020

Det må formodes, at denne markante forskel primært hænger sammen med, at man i den kommunale ordning både indsamler tekstiler til genbrug samt til genanvendelse i modsætning til Trاسبorgs egen genbrugsordning, hvor man udelukkende indsamler tekstiler til genbrug.

Sammenligner man Trاسبorgs egne data hen over en periode på fem år, kan man imidlertid også se, at den dalende kvalitet ser ud til at være en mere generel tendens:

Figur 3: Kvalitetssammensætning for Trاسبorgs samlede indsamling i hhv. 2015 og 2020

Tendensen til en faldende kvalitet i de indsamlede mængder ses ikke blot hos Trاسبorg, men mere generelt inden for hele genbrugsbranchen. Årsagerne dertil har også i længere tid været diskuteret bredt og det ser ud til, at der findes flere forklaringer. Dels, som nævnt ovenfor, mener man at det skyldes, at borgerne i visse (primært kommunale) sammenhæng er blevet tilbudt indsamlingsordninger, hvor man *både* har efterspurgt genbrugstøj *og* affald i samme ordning. Det er bl.a. sket på mange genbrugspladser, hvor den kommunale ordning har stået side om side med den traditionelle genbrugsordning, men også i udvalgte kommuner i form af en henteordning. Mange aktører i genbrugsbranchen, herunder også Trاسبorg, har oplevet, at det har skabt forvirring blandt borgerne i forhold til hvilke ordninger der efterspørger hvilke typer af tekstil, hvilket har medført, at man også i genbrugsordningerne har modtaget stigende mængder ikke-genbrugseget tekstil og dermed også en samlet lavere kvalitet i indsamlingen. I Trاسبorgs egne data, som er præsenteret ovenfor i Figur 3 vil en del af forklaringen imidlertid også være, at virksomheden selv har haft en stigende andel af kommunalt indsamlede tekstiler i den samlede aktivitetsportefølje. En anden årsag, som også diskuteres i branchen, er også, at meget tøj generelt bliver produceret i en dårligere kvalitet (herunder dårligere syninger, metervarer af en ringere kvalitet mv.) hvilket betyder, at tekstilerne generelt har en kortere levetid og dermed ikke egner sig til genbrug.

Bilag 1 – Detaljerede indsamlingsdata

Fra husstandsindsamlingen

Tekstiler							
Uge	Genbrug Kg	Genbrug %	Genanv. Kg	Genanv. %	Affald Kg	Affald %	I alt KG
38							
39							
40							
41	522	28	665	36	663	36	1.850
42							
43	663	33	437	22	880	44	1.980
44	540	52	150	15	340	33	1.030
45							
46	573	40	303	21	554	39	1.430
47	344	49	132	19	224	32	700
48	359	45	164	21	277	35	800
49	243	41	122	21	225	38	590
50							
51	980	52	358	19	552	29	1.890
52							
I alt	4.224		2.331		3.715		10.270

Fra etageboliger (og skole)

Uge	Genbrug Kg	Genbrug %	Genanv. Kg	Genanv. %	Affald Kg	Affald %	I alt KG
38							
39							
40							
41	325	50	170	26	155	24	650
42							
43	523	60	154	18	193	22	870
44	511	59	90	10	269	31	870
45							
46							
47							
48	681	59	190	16	292	25	1.163
49							
50							
51	800	58	239	17	331	24	1.370
52							
I alt	2.840		843		1.240		4.923

Tøj og sko

JA, TAK TIL

- Tøj
- Sko og støvler
- Duge
- Tæpper
- Sengelinned
- Rene klude

NEJ, TAK TIL

- Puder og dyner
- Regntøj (PVC)
- Gummistøvler (PVC)

GIV DIN GARDEROBE ET NYT LIV

Produktion af tøj og sko kræver store mængder af energi, vand og kemikalier. Vi belaster derfor miljøet, når vi køber nyt tøj – og vi køber mere og mere. Når vi afleverer tekstil til genbrug, er vi med til at forlænge levetiden. Vi udnytter ressourcerne og gavner miljøet, fordi vi producerer mindre nyt. Når du kasserer tøj og sko, kan andre genbruge det, du ikke længere har glæde af. Er det, du kasserer hullet og slidt, kan man stadig genanvende noget. Slidt og hullet tøj kan blive til polstring i sæder, mens gamle sko kan blive til ny belægning på legepladser. Det er dog stadigvæk et område i udvikling.

AFLEVER TØJ OG SKO SAMMEN MED STORSKRALD

Vi har gjort det nemt for dig at aflevere sorteret tøj og sko til genanvendelse. Stil affaldssækkene med tøj og sko ud til storskrald, når du bor i villa eller rækkehus. Bor du i etagebolig eller boligselskab, er der en container til tøj og sko i din affaldsgård.

**DER ER FLERE
KILOMETER I DINE
GAMLE SOKKER**